

החזרת מוכין (טעינת סוללה) – 1074

האם מותר להטעין סוללה בשבת ? האם יש הבדל בין סוללה טעונה מקצתה לבין סוללה ריקה ? האם יש מקום לדמות לדין השעון לעיל ? ולקמן דין החזרת מוכין בשבת- ולאחר מכן בעז"ה נדון על טעינת סוללה (דומה ? שונה ?)

שבת דף מח.

רב חסדא שרא לאהדורי אודרא לבי סדיא בשבתא איתיביה רב חנן בר חסדא לרב חסדא מתירין בית הצואר בשבת אבל לא פותחין ואין נותנין את המוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת ביום טוב ואין צריך לומר בשבת לא קשיא הא בחדתי הא בעתיקי תניא נמי הכי אין נותנין את המוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת ביום טוב ואין צריך לומר בשבת נשרו מחזירין אותן בשבת ואין צריך לומר ביום טוב.

רש"י: לאהדורי אודרא לבי סדיא - להחזיר מוכין (משנ"ב ש"מ ס"ק ל"א מוכין - כל דבר דך קרוי מוכין כגון צמר גפן וגרירת בגדים בלויים וכה"ג וה"ה נוצות שנפלו מן הכר) לתוכן. מתירין בית הצואר - שדרך הכובסים לקושרן. אבל לא פותחין - לכתחילה, דהשתא עביד ליה מנא. בחדתי - שלא היו מעולם לתוכו - אסור, דהשתא עביד ליה מנא. בעתיקי - להחזירו לכר זה שנפלו ממנו.

מה יסוד הדיון ההלכתי ? מהנעשה כלי הכר או המוכין (ולקמן בשו"ת בצל החכמה) ? האם יש הבדל בין הנכסת מוכין לבין הנכסת בגדים ? האם מותר להכניס מים ל'בקבוק חם' ? ומה הדין – חשוב (לפני) העיון במקורות הבאים):

- א. מוכין ישנים שהיו בכר לאותו כר ? _____
 - ב. מוכין חדשים לכר חדש ? _____
 - ג. מוכין חדשים לכר ממנו נפלו ? _____
 - ד. מוכין ישנים (שהיו בכר) לכר אחר ישן ? _____
 - ה. כר שיש בו מוכין – האם מותר להוסיף לו מוכין ? _____
 - ו. האם יש הבדל בין כר שמוצאים ומכניסים ממנו מוכין באופן תדיר בין כר רגיל שהמוכין תמיד בפנים (לקמן בחלקת יעקב) ? _____.
- דייק היטב ברש"י !

ראש יוסף מסכת שבת דף מח עמוד א' / דרגת האיסור (ולקמן במשנ"ב)

בחדתי הא בעתיקי פירש"י ז"ל חדתי משוי לי מנא יראה דמדרבנן הוה דאי מ"ה אפילו עתיקי ליתסר עכ"פ מדרבנן או מ"ה

תוס' ד"ה "הא"

הא בחדתי הא בעתיקי - אומר ר"י שאם נתקו חוטי הסרבל, אם הנקב רחב ויכול להכניסם בלא טורח שרי, כיון דעתיקי, ובלבד שיתנם בענין זה שלא יהא לחוש שמא יתקע, דבענין שהוא רגילות לתקוע ולקשור - נראה דאסורין להחזיר כדאסרינן בריש כל הכלים (דף קכב:) החזרת שידה תיבה ומגדל גזירה שמא יתקע.

חדושי הריטב"א, שבת דף מח. (וכן הוא ברא"ש פרק ד' סימן ה')

הא בחדתי הא בעתיקי. פירוש דכיון דעתיקי הוא אין זה נראה כמלאכה כלל, ומכאן התיר ר"י ז"ל להחזיר הלולאות בסרבל שניתקו אם הנקב גדול ויכול להחזירו להדיא בידו בלא טורח כיון דעתיקי ואינו נותנו שם לכתחלה, ודמי נמי להחזרת קני מנורה ברפוי דשרי לרשב"ג והילכתא כוותיה ואף על גב דהתם מיחזי טפי כבנין, אבל אם צריך לתקעם בחוזק יש לאסור כהחזרת קני מנורה, וכשהם רחבים גם כן אם נותנו שם בענין שצריך לתקעם ולקשורם קשר של קיימא נראה לר"י ז"ל שיש לאסורם כהחזרת דלת שידה תיבה ומגדל דאסר רבה ריש פרק כל הכלים (קכ"ב ב') גזירה שמא יתקע, עכ"ל התוספות, ואף על פי שאפשר לדקדק בדברים אין להשיב על האריה הגדול.

ר"ן (על הרי"ף) מסכת שבת דף כב.

בחדתי. שלא היו בו מעולם דהשתא עביד להו מנא: בעתיקי. להחזירן לכר זה שנשרו ממנו שרי:

חדושי הר"ן מסכת שבת דף מח. – מוכין שעמוד בכר אחר

ולאהדוריהו לתוכו נמי שרי ולית ביה משום עושה כלי וכי מפרקינן הא בחדתי לאו חדתי ממש אלא שלא עמדו בתוך כר זה אבל עמדו בתוך כר אחר יש בחזרתן משום עושה כלי דאי חדתי ממש מאי איריא לתת לתוך הכר דאסיר אפילו בטלטול נמי אסירי אלא ודאי כדאמרן.

האם 'העושה כלי' הוא ביחס לכר או ביחס למוכין ? (דיק בדבריו – ולקמן בשו"ת בצל החכמה). מדוע מותר להחזיר את המוכין שנפלו ולא לתת מוכין אחרים שהיו בכר אחר ?

גימורי יוסף מסכת שבת דף מח.

בחדתי. שלא היו בתוכו מעולם, אסור. דהשתא עביד ליה מנא. אפילו עמדו בתוך כר אחר, לכר זה חדשים הם, ויש [בו] משום עושה כלי. ולא בחדתי ממש קאמר, דמאי איריא לתת לתוך הכר דאסור, אפילו בטלטול נמי אסירי.

ונר' מה שהתיר רב חסדא להחזיר כגון אפי' אם יצאו כל המוכין מבי סדיא כיון שמתחילה כלי הוא על ידי מוכין הללו מותר וכ"ש אם קצת יצאו שמותר להחזיר, דהא דומיא דנותנין לכתחילה קנתי דהתם לא היה כלי אלא שבא לעשותו כלי לכתחילה, מיהו אם בא להוסיף עליו ולתת בו מוכין יותר וכגון שלא נשרו או אם נשרו קצת ובא להחזיר אותן שיצאו ורוצה להוסיף עליהן נר' שאסור לעשות שהרי עכשיו גלה בדעתו שגומר מלאכתו שאע"פ שדין כלי עליו כיון שמוסיף בו הוא גמר מלאכת כלי כדמסיק הת' בפ' חבית,

שפת אמת מסכת שבת דף מח.

שם בגמרא לא קשיא הא בחדתא הא בעתיקי פי' רש"י משום דהשתא עביד לי' מנא ובעתיקי לא חשיב מתקן וכ' במאירי הטעם הואיל ולא מעשה אומן הוא והדיט יכול להחזירו לכך לאו מתקן הוא. אכן לולי פירש"י ז"ל י"ל דאסור בחדתי משום דמוכין מוקצין הן למלאכה [כמ"ש רש"י בסמוך דעומדין לעשות מהן לבדין] ואינן מיוחדין לשכיבה אבל בעתיקי כבר תורת כלי עליהן ע"י הכר ולפי"ז בעתיקי אף להניחן בכר אחר מותר אבל רש"י לשיטתי' מדייק וכתב להחזיר מוכין שנפלו מן הכר לתוכן ע"ש משמע דלכר אחר אסור:

שו"ע או"ח שבת סימן שמ סעיף ח

מוכין שנפלו מן הכסת, מותר להחזירם אבל אסור ליתנם בתחלה בכסת.

לבוש אורח חיים סימן שמ סעיף ח

מוכין.. אבל ליתן בתחלה אסור מפני שהוא מתקן מנא דהא השתא קעביד ליה מנא, אבל כשמחזירין כבר הוא מנא ולא עביד כלום.

מגן אברהם ס"ק י"ד

אסור ליתנם. דהשתא עביד ליה מנא (רש"י) ורמב"ם כתב גזירה שמא יתפור עמ"ש סי' שי"ז ס"ב:

משנה ברורה

(לא) מוכין - כל דבר רך קרוי מוכין כגון צמר גפן וגרירת בגדים בלויים וכה"ג וה"ה נוצות: (לב) מותר להחזירם - לאותו הכסת דכיון דכבר היו שם אין בזה משום תיקון מנא אך שיזהר שלא יתפור: (לג) בתחלה - דהשתא עביד ליה מנא ויש בזה חיובא דאורייתא.

שער הציון סימן שמ ס"ק סח

(סח) רש"י, ולהרמב"ם הוא רק משום גזרה שמא יתפור, וסתמתי כרש"י משום דהר"ן והריטב"א והאור זרוע והמאירי כולם סתמו כרש"י, ומברייטא דנקטה לדין זה עם דין דפוחת בית הצואר בחזא מחתא משמע נמי כרש"י דהתם חיוב חטאת איכא, כדאיתא שם בהדיא

לאור האמור חזור לשאלות לעיל !

בית יוסף אורח חיים סימן שיז

כתוב בתשובות אשכנזיות ששאלת אם מותר להכניס אבנט במכנסים בשבת פשיטא דמותר ואמאי לא והא אמר רב חסדא שרא לאהדורי אודרא לבי סדיא בפרק במה טומנין (מח.) ואף על גב דאמרין התם הני מילי בעתיקי אבל בחדתא לא היינו משום דעביד כלי אבל הכא דלא מבטל ליה ועשוי להכניס ולהוציא תדיר פשיטא דשרי אפילו בחדתי. עד כאן.

שו"ע סימן שיז סעיף ב

נשמטו לו רצועות מנעל וסנדל או שנשמט רוב הרגל, מותר להחזיר הרצועות למקומם, ובלבד שלא יקשור. הגה: ודוקא שיוכל להחזירו בלא טורח, אבל אם צריך טורח לזה, אסור דחיישינן שמא יקשור (תוס' והרא"ש פ' במה טומנין).

מגן אברהם סימן שיז ס"ק ז'

נשמטו. אבל במנעל חדש אסור ליתן הרצועות בשבת דמתקן מנא וה"ה בסרבל או במכנסיים (כ"מ בתוס' ורא"ש והג"א והמרדכי) אבל אבנט שרי להכניס במכנסיים דלא מבטל ליה התם ועשוי להכניס ולהוציא תדיר לא מקרי מתקן מנא (ב"י סס"י זה) וא"כ אסור להכניס משיחה לשם דמבטל ליה התם.

משנה ברורה

(טז) נשמטו וכו' - אבל במנעל חדש אסור ליתן הרצועות בשבת אפילו אם הנקב רחב דמתקן מנא וה"ה בסרבל או במכנסים חדשים אסור להכניס שם רצועות או משיחה דמבטל ליה התם ומקרי מתקן מנא אבל אבנט שרי להכניסו אפילו במכנסים חדשים דלא מבטל ליה התם והוא עשוי להכניס ולהוציא תדיר:

(יז) רוב הרגל - שמנעלים שלהם היו עשויים פרקים ומחוברים ע"י הרצועות וכשנשמט חלק המנעל שעל רוב הרגל ממקומו מחזירו ומהדקו מחדש ע"י הרצועות [כן משמע מא"ר] ויש מפרשים שנשמט מנעלו מרוב רגלו ע"י שאין מהודק ורוצה ליתן הרצועה בנקב אחר [פמ"ג]:

(יח) הרצועות למקומן - ודוקא אותן הרצועות אבל רצועה חדשה שלא היתה שם מתחלה אסור דמקרי מתקן מנא [א"ר]:

(יט) שלא יקשור - פי' שלא יעשה קשר בראשו שלא ישמט דהוי קשר של קיימא כמ"ש סוף ס"א:

(כ) בלא טורח - דהיינו שהנקב רחב והאחרונים השיגו ע"ז דאפילו הנקב רחב אסור במקום שרגילים לקשור דחיישינן שמא יקשור ובמקום שהנקב צר אפילו במקום שאין רגילין לקשור אסור דצריך טורח וא"כ ברצועות שלנו במנעלים ובמכנסים דרגילין לקשור בראשן אפילו אם הנקב רחב אסור להחזירן ועיין בבה"ל:

ועי' בשו"ע (סי' שמי' ס"ח) שמבוי' להלכה דדוקא אותן מוכין שכבר היו בכר זה מקודם מותרים והנה יש לדון לגבי הכנסת שרוך חדש לתוך מנעלים חדשים [שלא היה בהם לא שרוך זה ואף לא שרוך אחר מקודם] בשבת. דלכאורה יש לדון להתיר, דבשלמא בכר אסרין בחדתי דאמרין שעושה בזה כלי והוי מכבי"פ וחייב וכמו פותח בית הצואר דהרי הלא בלא מוכין אין לו שימוש של כר כלל, אבל בנעליים הלא גם בלא שרוכים כלל יש ע"ז שם נעל, וא"כ עתה במה שמכניס בו שרוך אינו עושה בזה כלי חדש, וא"כ היה אפשר להתיר. אמנם למעשה יש להחמיר לכתחילה ולא להכניס שרוך לנעל בשבת ואף בישן כל שלא היה שרוך זה בנעל זה וכנ"ל וכמבוי' כן במ"ב סי' שיי' סקט"ז, והיינו משום דאכתי י"ל דע"י הכנסת השרוך נגמר הנעל, כיון דבדרי"כ אין הולכים בנעל בלא שרוך. [ועיי' במ"ב שכתב הסברא בזה בשם המ"א בדרך אחר דשרוך בנעל הדרך הוא שמבטלים אותו שם וע"כ הוי מתקן מנא, ולכ' ד"ז צ"ע בסברא מ"ש זה דמבטלו שם להחשיבו תיקון מנא, והרי הנעל הוי נעל וכלי שלם בלא השרוך ולא דמיא כלל להא דבגמ' דאודרא לכר וכסת וכ"מ לעיל. וע"כ הוצרך הכא להוסיף בסברא דהא גופא שמבטלו שם הוא שכן הדרך שנעל בלא שרוך אין משתמשים בו, ולפנינו יבואר עוד בעזה"י]. כנ"ל בחגורה למכנסיים

(יב) שם. ולהכניס חגורה למכנסיים חדשים בשבת בודאי מסתבר דשרי, וכ"מ במ"ב הנ"ל, דהרי היה זה בגד גמור גם בלא חגורה. [ואף אם לאדם זה הלוּבוּש לא היה ראוי במדה מלכתחלה ונזקק לאבנט אך הלא בעצם היה זה בגד].

אמנם חוט או משיחה (גומי) שכך הוא דרך (החייטין) להכניס שם להדק הבגד אה"נ הוי ג"כ מתקן מנא כמ' במ"א שם סק"ז, ומאחר שמבטלו שם ואין דרכם להוציא זה משם והוי כחלק מהבגד. והנה ה"ט"ז שם סוף הסימן פליג על המ"א ודעתו שאף במבטלו שם מ"מ כיון שהבגד נגמר אף בל"ז הרי"ז מותר ול"ד לכר שבלא האודרא אינו כלי עייש"ה. ולכ' יל"ע אמאי לא ייחשב תוספת תיקון בבגד כמתקן מנא [וצ"ע האם להמ"א יש בזה תיקון מנא וחייב דאורייתא כאודרא לכר שלשי' רש"י חייב מדאורייתא או"י מודה דל"ה בכה"ג, שכבר הוי שם בגד וכלי ועתה רק ניתוסף בו, אלא אי' דרבנן. וכן נראה].

ומאידך גיסא חזינן מח' המ"א וה"ט"ז להיפך והוא בענין אם צריך להשחיל הרצועה בטורח דהמ"א ס"ל דיש אי' לטרוח בשבת ובפמ"ג שם סק"ט כתב דעי' עכו"ם מותר, אך ה"ט"ז שם סק"ד ס"ל דהוי ככה"ג תיקון מנא דאם ההשחלה ברווח הוי כמתקן כב' לכך מלכתחילה (עי' י') ומשא"כ אם צריך לזה טרח הוי ככה"ג כמחדש בכלי דבר עיין שם מהמרדכי שפ"ז. (וק"ל דפליגי אי תיקון מנא על הגברא או אחפצא דו"ק). ובאמת המח' היא במה שדימו שם הראשונים רצועה לכר ועיי' ברמ"א ס"ב וביה"ל שם ד"ה ודוקא שהלך בדרך רחוק. וצ"ע.

ועכ"פ העולה מסוגיין כו"כ דרגות מתקן מנא ואיסורא שיש בהחזרת אודרא ורצועה. א. תיקון כלי מתחילתו. ב. החזרה לעתיקי במקום חשש קשירה וכדו'. ג. החזרת רצועה במקום קושי וטורח שנחשב במדה מסויימת כמו חדתי מאחר שעדיין אינו מתקן לכך. ד. נתינת משיחה אחר שכבר נגמר הכלי דלהמ"א אסור ולה"ט"ז מותר. ה. טורח בשבת דלהמ"א אסור ולה"ט"ז מותר. ו. החזרת שרוך חדש לנעל ישן דהוי כמתקן מנא לגבי השרוך אף שלגבי הנעל כבר היה כלי. ז. אמנם החזרת שרוך ישן שכבר היה באותו נעל, ואין דרך לקשור ומכניסו בלא טורח בזה מותר ושי"ד, הא לא"ה יש בזה נידון ומח' ואסור כי אם שרוך ישן שכר היה בנעל זו.

שו"ת בצ"ל החכמה חלק ד סימן צג

(א) עוד אמרתי לדון בדבר נפחת כר גומי בשבת המבואר בלשון השאלה לעיל ריש סימן הקודם, עפ"י דברי רש"י (שבת מ"ח א) שהזכרתי לעיל (סי' הקודם אות א') שפי' בחדתא, שלא היו מעולם לתוכו אסור דהשתא עביד לי' מנא עכ"ל. וכונתו של"ה המוכין מעולם בתוך הכר, דהשתא עביד "ל"י מנא, נקט "ל"י לשון יחיד לומר שעושה להכר או הכסת מנא. וכ"ה גם במאירי שם שכ', שהרי עכשיו "עושהו" כלי עכ"ל. כתב עושהו לשון יחיד היינו להכר או הכסת. וכ"כ גם באו"ז (הלי שבת סי' ס"ז), אבל בחדתי אסור וכו' דהשתא קעביד "ל"י מנא ע"כ. וכ"כ גם ה"ט"ז (סי' ש"מ סק"ה) דהשתא משוי לי' מנא וכן מבואר במג"א שם (סק"ד) ע"ש. והדבר יפלא שהרי משנה שלימה שנינו (פס"ז דכלים מ"ד) כלי עור מאימתי מקבלין טומאה וכו' הכר והכסת של עור משיחוס ויקנב ר' יהודה אומר משיתפרס וישיר בהם פחות מחמשה טפחים ע"כ. הרי דלכו"ע חשיבי הכר והכסת כלי כבר לפני נתינת המוכין לתוכם. וכיון דלענין טומאה מנא הוי לענין שבת נמי מנא הוי וכן לשאר מילי כבשבת (ק"י א) ?

...והי' נראה מזה ראי לפי הר"ן בשמעתין שכ', בחדתי, שלא היו בו מעולם דהשתא עביד "להוי" מנא עכ"ל. ור"ל דהשתא עביד "להוי" להמוכין מנא שהם בעצמם אינם כלי ונעשים כלי ע"י שמכניסם לתוך הכר או הכסת שנעשו חלק ממנו, אבל הכר או הכסת הוי שפיר כלי כבר לפני זה, משיחוס ויקנב ואעפ"י שלא נתן אז עדיין את המוכין לתוכם כמתנ"י דכלים הנ"ל.

(ג) לפי"ז מקום לומר דדוקא מוכין אסור בחדתי, כיון שהוא דבר שיש בו ממש ושייך לומר דחל עליו שם כלי אגב הכר שהוכנס לתוכו ונעשה עמו כלי אחד, לא כן בנד"ד בנופח אויר לתוך לכר, שהאור הוא דבר שאין בו ממש ולא יחול עליו שם כלי לעולם ואפי' כשהוא בתוך הכר, ואילו הכר בעצמו הרי שם כלי עליו מכבר, נמצא בשעה שמנפח ומכניס אויר לתוך הכר לא נעשה כלי לא הכר ולא האויר ושפיר שרי.

(ד) אבל לפרש"י ודעמ"י שהאיסור בזה משום דמשוי להכר מנא כמבואר היטב לעיל (אות א') ע"ש, בודאי גם במשוהי מנא ע"י נפחה אסור כיון שכבר הוי דבר שיש בו ממש ע"י שבת (ע"ה ב) והמנפח בכלי זכוכית חייב משום מכה בפטיש. ולא רק בכלי זכוכית שאחר שנגמר הכלי הוא עומד בעצמו ואינו זקוק עוד לאויר להחזיקו, אלא גם היכא שאינו ממשיך להיות כלי רק ע"י האויר שמחזיקו ומעמידו נחשב שפיר כלי, עיי' תפארת ישראל (פכ"ו דכלים בועז אות י"ג) דכר וכסת וכל שנעשה מעיקרא לשיבה ונופח אותו שיהי' ראוי לשיבה הרי הוא כלי ומקבל טומאת מדרס ע"ש. וא"כ גם כר גומי דנד"ד שפיר נעשה כלי ע"י שמנפחו וממלאהו אויר, כמו שנעשה הכר והכסת כלי ע"י שממלאהו מוכין.

(ה) והרהרתי דאולי כוונת רש"י במש"כ דהשתא עביד לי' כלי, דאף שהכר הי' כבר כלי לפני זה מ"מ ע"י הכנסת המוך לתוכו הוא נעשה ביחד עם המוך כלי אחד וגם זה אסור כי גם לעשות מכלי כלי אחר אסור בשבת. ולפי"ז גם בנד"ד אסור, כיון ששו"ס הוא מהפך את הכר לכלי אחר, והרי גם ע"י נפחה אסור לעשות כלי וכמשי"כ (אות ד').

שו"ת ציץ אליעזר חלק יב סימן לז

נשאלתי זה כמה אם מותר להחליף בשבת ציפית עליונה שע"ג הכר כי ראו בהרבה בתים של חרדים שמקפידים על כך, ואפילו כשרואים שיש צורך להחליף בנקי יותר. מ"מ לא מחליפים.

תשובה. כפי הנראה מקור הקפידה לכך הוא ממה דאיתא במס' שבת ד' מ"ח ע"א אין נותנין את המוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת ביום טוב ואצ"ל בשבת, נשרו מחזירין אותן בשבת ואצ"ל ביום טוב. וכך נפסק בשו"ע או"ח סי' ש"מ סעי' ח'. אבל לאחר העיון נראה דלא קרב זא"ז כלל, דשם המדובר על נתינת עצם המוכין לתוך הכסת, אבל בנידונו המדובר שהמוכין נתונים בכסת תחתית, ומה שרוצים להחליף הוא רק הציפית העליונה ולהלביש אחרת. וסברת החילוק בזה היא פשוטה, דהא האיסור בשם הוא משום דמשוי ליה מנא יעוי"ש ברש"י ובט"ז ומג"א בשו"ע שם, וזה שייך רק כשלוקח מוכין במערומיהן ושם אותן לתוך כסת, דמעיקרא המוכין לא היו ראויין לשכיבה ולא היה עליהן שם כסת כלל, לכן בודאי השתא משוי ליה מנא ואסור. אבל בכגון נידונו גם בהיות המוכין בכסת התחתון בלבד שם מנא עליהן ונקראין בשם כסת, ולכן כאשר שם עליהם ציפית עליונה חדשה שפיר לא נקרא בכח"ג דמשוי ליה מנא, ומותר.

ומדוע אינו חושש שהציפית עצמה נעשית כלי בכך שממלאים אותה בכרית (ולקמן בשבות יצחק) ?

שו"ת בצ"ל החכמה חלק ד סימן צג / האם מותר להחליף ציפית בשבת

יב) על יסוד דברים האמורים (אות ח') נלענ"ד להתיר להחליף תיק הכר והכסת בשבת, ואף שאין רגילין להחליף את התיק רק אחר שבועיים שלשה או ארבעה שבועות אחר שכבר נכלל מחמת השימוש בו, וממילא לא שייך כאן ההיתר שהזכרתי, שהרי כאן הוא מבטלו שם לזמן מרובה והו"ל כעין כר וכסת שג"כ דרכם להוציא המוכין שבתוכם אחר זמן כשיתלכלכו ואפ"ה אסור לתת לתוכן בשבת בחדתי כמבואר לעיל (שם), מ"מ בנדונו כיון שהכר הממולא נוצה או מוכין כלי בפני עצמו וכן התיק כלי בפני עצמו, הו"ל כנתינת קנה או ברזא לתוך חבית שמותר גם בחדתא כשיחדו לכך מערב שבת כמש"כ (אות ח'). ואף שלא הזמין תיק זה לכר זה דוקא, נראה דכל תיק מיוחד לכל הכרים שאתו בבית ואפי' לאלה שחוץ לבית דסגי במה שהוא עשוי ומיוחד לשמש תיק לכר.

בן איש חי שנה שניה פרשת כי תשא סעיף י

י. מוכין שנפלו מן הכסת מותר להחזירם, אבל אסור ליתנם בתחלה בכסת גזירה שמה יתפור, ועוד דמתקן מנא הוא שעכשיו עושהו כלי, ובסה"ק מקבציאל כתבתי דיש לזוהר שלא יניח בגדים בתוך הכיס כדי שיהיה כמו כר לישן עליו. האם גם לזמן קצר וא"כ איז מבטל ויהיה דינו כמו אבנט ? מדברי מה נוכל להלסיק לגבי השאלה האם עשית הכלי היא במוכין אות בבגד ? מה דין בקבוק חם לשיטתו ?

שבות יצחק חלק י"ד עמ' ע"ז בהערה - על דברי הבא"ח

ובספר בן איש חי שנה שניה פרשת כי תשא סעי' יי כתב דיש לזוהר שלא יניח בגדים בתוך הכיס שיהיה כמו כר לישון עליו ומשמע דגם כשלא מניחו כד לעולם והדרך לפרקו אסור וצ"ל משום דדמי למלאכה של עשית כר כי הדרך לעשותו במוכין לעולם וצ"ע. ומ"מ נראה דציפה של כרית גם כשעשויה להשאר זמן רב אינה מצטרפת לגוף הבגד ומשלמה אותו אלא היא כלי בפני עצמו שמשמש ציפוי לבגד וכשלא מבטלו שם שרי, כי לא מחזי כמשלים הבגד.

שמירת שבת בהלכתה פרק טו אות סג - סו / טיפול כללי בדברי הל"בשה והנעלה בשבת וביו"ט

סג. אסור להשחיל סרט, חוט או שרוך וכיו"ב בשבת או ביום טוב, אלא אם כן נתקיימו כל שלושת התנאים הבאים :
(א) הסרט או השרוך כבר היו בבגד זה או בנעל זו לפני שבת או יום טוב (אבל ראה סעיף סד להלן) ;
(ב) אפשר לחזור ולהשחיל את הסרט או את השרוך בנקל וללא טורח ;
(ג) שיהא זה סרט או שרוך שאין רגילים לתפורו או לקושרו בקשר של קיימא אחרי ההשחלה, כי אז יש לחוש שמה ישכח ויתפור או יעשה קשר.

סד. לפיכך, שרוך שנשמט מן הנעל - מותר לחזור ולהשחילו, ואם נקרע - מותר להשחיל חלק ממנו כדי שאפשר יהיה להשתמש בנעל, והוא שהנקבים שבנעל יהיו רחבים במידה מספקת, או שיהיו בו בשרוך קצוות מתכת, פלאסטיק וכדו' המקילים על ההשחלה. אבל שרוך שעוד לא היה בנעל זו - אסור להשחילו גם בנעל משומשת, אלא אם כן השרוך הוא בעל צבע שונה כל כך מצבע הנעל עד שאין הדרך לעשות כן אלא בשעת הדחק, ובודאי עתיד להוציאו מן הנעל בהקדם ; וכן מותר להשחיל שרוך חדש, אם אמנם ישחילו באופן משונה שבודאי לא יניחנו כך, אלא שוב יוציאו מן הנעל, כגון אם משחילו רק בנקבים העליונים של הנעל. וכל זה אינו מותר אלא אם כן נשחל השרוך בנקל.

סה. סרט גומי המושחל בבגדים ונקרע או הותר ונשמט - אסור לחזור ולהשחילו, מכיון שאינו נשחל בנקל, וגם משום שרגילים לקשור או לתפור את קצותיו.

סו. חגורה המיוחדת לשמלה מסויימת, כיון שהכוונה לעשותה חלק מן השמלה ולהשאיר אותה במקומה בשמלה, דינה כדין שרוך המבואר לעיל סעיף סג. אבל חגורה רגילה בשמלה או במכנסיים, אפילו אם הם חדשים, מותר להשחילה, שכן אין רגילים להשאיר אותה בבגד, ואין אפוא בכך משום תיקון כלי, וכן הדין לגבי כתפיות.